

NOTA INFORMATIVĂ
privind starea actuală a relațiilor comercial-economice
între Republica Moldova și Republica Estonia

Cadrul juridic.

Până în prezent, semnate și în vigoare - 26 acorduri bilaterale.

Principalele Acorduri cu caracter economic:

- Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Estonia privind colaborarea economică și comercială (semnat la Tallinn la 20.07.1995; în vigoare din 31.10.1995);
- Acordul adițional la Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Estonia privind cooperarea comercială și economică (semnat la Tallinn la 20.07.95; în vigoare din 1.05.2004);
- Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Estonia pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital (semnat la Tallinn la 23.02.1998; în vigoare din 21.07.1998);
- Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Estonia privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor (semnat la Tallinn la 18.06.2010; în vigoare din 21.04.2011).

Comisia interguvernamentală.

Comisia mixtă nu este formată.

Relațiile investiționale.

Conform informației oficiale, prezentate de Agenția Servicii Publice, la moment, în Republica Moldova activează **32 întreprinderi** cu capital estonian, investițiile în capitalul social însumând **25,176 milioane lei**. După valoarea capitalului investit, Estonia se află pe locul 26 printre principalii investitori ai RM.

În același timp, conform datelor oficiale ale Băncii Naționale, volumul total al investițiilor străine directe în anul 2019, din Estonia, însumează **25,78 milioane USD**.

Comerțul bilateral (anexa 1).

Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Republica Estonia, în **perioada ianuarie – mai 2021** a înregistrat suma de **3,58 mil. USD** (-13,11% în comparație cu aceeași perioadă a anului 2020). După valoarea volumului schimburilor comerciale, Republica Estonia se situează pe **locul 54** la nivel mondial printre principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova la nivel mondial, cu o pondere de **0,09%** în comerțul total al RM.

Sold – 1,371 mii USD în favoarea Republicii Moldova.

Exportul – 1,104 mil. USD (-59,57% în comparație cu aceeași perioadă a anului 2019).

Importul – 2,476 mil. USD (+78,31% în comparație cu aceeași perioadă a anului 2019).

Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Republica Estonia, în **anul 2020** a înregistrat suma de **10,11 mil. USD** (+12,72% în comparație cu anul 2019). După valoarea volumului schimburilor comerciale, Republica Estonia se situează pe **locul 49** la nivel mondial printre principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova la nivel mondial, cu o pondere de **0,12%** în comerțul total al RM.

Sold – 1,505 mii USD în favoarea Republicii Moldova.

Exportul – 5,8 mil. USD (+58,9% în comparație cu anul 2019).

Principalele mărfuri exportate: porumb; semințe de floarea-soarelui; alcool etilic; ape, inclusiv ape minerale și ape gazeificate care conțin zahăr sau alți îndulcitori sau aromatizate și alte băuturi nealcoolice; ceasuri de mână, ceasuri de buzunar și alte ceasuri similare; contoare de gaze, de lichide sau de electricitate; orz; vinuri din struguri proaspeți; produse de brutărie, de patiserie și biscuiți, chiar cu adaos de cacao; produse zaharoase fără cacao; etc.

Importul – 4,3 mil. USD (-10,61% în comparație cu anul 2019).

Principalele mărfuri importate: pești congelați; vată, tifoane, fese și articole similare; medicamente; preparate și conserve din pește; crustacee, atât decorticate, cit și nedecorticate, vii, proaspete, refrigerate, congelate, uscate, sărate sau în saramura; lacuri și vopsele; produse de înfrumusețare sau de machiaj și preparate pentru întreținerea sau îngrijirea pielii; insecticide, rodenticide, fungicide, erbicide, inhibitori de germinare și regulatori de creștere pentru plante, dezinfectanți și produse similare, prezentate în forme sau ambalaje pentru vânzarea cu amănuntul sau ca preparate sau ca articole; îmbrăcăminte și accesorii de îmbrăcăminte, din cauciuc vulcanizat; aparate telefonice pentru beneficiari, inclusiv telefoanele pentru rețeaua de telefonie mobilă și pentru alte rețele fără fir; etc.

Volumul comerțului exterior (fără a se ține cont de activitatea comercială a agenților economici din raioanele de est) al Republicii Moldova cu Republica Estonia, în anul 2019 a înregistrat suma de **8,47 mil. USD** (+2,02% în comparație cu anul 2018). După valoarea volumului schimburilor comerciale, în anul 2019, Estonia se situează pe **locul 54** la nivel mondial printre principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova la nivel mondial, cu o **pondere** de **0,09%** în comerțul total al RM.

**Evoluția schimburilor comerciale
între Republica Moldova și Republica Estonia
în ianuarie-mai 2021**

(mii USD)

	<i>Ianuarie – mai 2020</i>	<i>Ianuarie – mai 2021</i>	<i>Dinamica 2021/2020, %</i>
Total	4,120.65	3,580.41	-13,11
Export	2,732.07	1,104.36	-59,57
Import	1,388.58	2,476.05	+78,31
Sold	1,343.49	-1,371.70	

Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Republica Estonia, în **perioada ianuarie – mai 2021** a înregistrat suma de **3,58 mil. USD** (-13,11% în comparație cu aceeași perioadă a anului 2020). După valoarea volumului schimburilor comerciale, Republica Estonia se situează pe **locul 54** la nivel mondial printre principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova la nivel mondial, cu o pondere de **0,09%** în comerțul total al RM.

Sold – 1,371 mii USD în favoarea Republicii Moldova.

Exportul – 1,104 mil. USD (-59,57% în comparație cu aceeași perioadă a anului 2019).

Importul – 2,476 mil. USD (+78,31% în comparație cu aceeași perioadă a anului 2019).

**Evoluția schimburilor comerciale
între Republica Moldova și Republica Estonia
în anul 2020**

(mii USD)

	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>Dinamica 2019/2018, %</i>	<i>Dinamica 2020/2019, %</i>
Total	7,716.58	8,846.74	8,303.34	8,471.61	10,113.82	+2,02	+19,38
Export	3,432.71	3,615.55	3,135.96	3,655.92	5,809.45	+16,58	+58,9
Import	4,283.87	5,231.19	5,167.38	4,815.70	4,304.37	-6,80	-10,61
Sold	-851.16	-1,615.64	-2,031.43	-1,159.78	1,505.08		

Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Republica Estonia, în **anul 2020** a înregistrat suma de **10,11 mil. USD** (+12,72% în comparație cu anul 2019). După valoarea volumului schimburilor comerciale, Republica Estonia se situează pe **locul 49** la nivel mondial printre principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova la nivel mondial, cu o pondere de **0,12%** în comerțul total al RM.

Sold – 1,505 mii USD în favoarea Republicii Moldova.

Exportul – 5,8 mil. USD (+58,9% în comparație cu anul 2019).

Principalele mărfuri exportate: porumb; semințe de floarea-soarelui; alcool etilic; ape, inclusiv ape minerale și ape gazeificate care conțin zahăr sau alți îndulcitori sau aromatizate și alte băuturi nealcoolice; ceasuri de mână, ceasuri de buzunar și alte ceasuri similare; contoare de gaze, de lichide sau de electricitate; orz; vinuri din struguri proaspeți; produse de brutărie, de patiserie și biscuiți, chiar cu adaos de cacao; produse zaharoase fără cacao; etc.

Importul – 4,3 mil. USD (-10,61% în comparație cu anul 2019).

Principalele mărfuri importate: pești congelați; vată, tifoane, fese și articole similare; medicamente; preparate și conserve din pește; crustacee, atât decorticate, cit și nedecorticate, vii, proaspete, refrigerate, congelate, uscate, sărate sau în saramura; lacuri și vopsele; produse de înfrumusețare sau de machiaj și preparate pentru întreținerea sau îngrijirea pielii; insecticide, rodenticide, fungicide, erbicide, inhibitori de germinare și regulatori de creștere pentru plante, dezinfectanți și produse similare, prezentate în forme sau ambalaje pentru vânzarea cu amănuntul sau ca preparate sau ca articole; îmbrăcăminte și accesorii de îmbrăcăminte, din cauciuc vulcanizat; aparate telefonice pentru beneficiari, inclusiv telefoanele pentru rețeaua de telefonie mobilă și pentru alte rețele fără fir; etc.

Volumul comerțului exterior (fără a se ține cont de activitatea comercială a agenților economici din raioanele de est) al Republicii Moldova cu Republica Estonia, în anul 2019 a înregistrat suma de **8,47 mil. USD** (+2,02% în comparație cu anul 2018). După valoarea volumului schimburilor comerciale, în anul 2019, Estonia se situează pe **locul 54** la nivel mondial printre principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova la nivel mondial, cu o **pondere de 0,09%** în comerțul total al RM.

Principale mărfuri exportate (mii USD)

NM	Mărfuri exportate	2019	2020	Dinamica 2020/2019 %	Cota din totalul exporturilor %
	Export total	3,655.92	5,809.45	+58,9	100
1005	Porumb:	125.96	1,240.17	+9,8 ori	21.34
1206	Seminte de floarea-soarelui, chiar sfarimate:	102.25	1,220.20	+11,9 ori	21.00
2208	Alcool etilic nedenaturat cu titru alcoolic volumic sub 80 % vol; distilate, rachiuri, lichioruri și alte bauturi spirtoase:	1,069.66	1,039.69	-2.80	17.89
2202	Ape, inclusiv ape minerale și ape gazeificate, care contin zahar sau alti indulcitori sau aromatizate și alte bauturi nealcoolice, cu exceptia sucurilor de fructe sau de legume de la pozitia 2009:	291.29	377.76	+29.68	6.50
9102	Ceasuri de mina, ceasuri de buzunar și alte ceasuri similare (inclusiv cronometrele de acelasi tip), altele decit cele de la pozitia 9101:	437.24	332.36	-23.98	5.72
9028	Contoare de gaze, de lichide sau de electricitate, inclusiv contoare pentru etalonarea lor:	330.21	315.72	-4.39	5.43
1003	Orz:	0.00	231.15	+100	3.97
2204	Vinuri din struguri proaspeti, inclusiv vinurile imbogatite cu alcool; musturi de struguri, altele decit cele de la pozitia 2009:	178.76	170.36	-4.70	2.93
1905	Produse de brutarie, de patiserie și biscuiti, chiar cu adaos de cacao; ostii, casete goale de tipul celor utilizate	156.37	155.26	-0.70	2.67

	pentru medicamente, vafe cu capac, paste uscate din faina, din amidon sau din fecule in foi si produse similare:				
1704	Produse zaharoase fara cacao (inclusiv ciocolata alba):	119.21	125.73	+5.47	2.16

Principale mărfuri importate (mii USD)

NM	Mărfuri importate	2019	2020	Dinamica 2020/2019 %	Cota din totalul importurilor %
	Import total	4,815.70	4,304.37	-10,61	100
0303	Pesti congelati, cu exceptia fileurilor de peste si a carnii de peste de la pozitia 0304:	1,146.32	907.71	-20.81	21.08
3005	Vata, tifoane, fese si articole similare (de exemplu, pansamente, plasturi adezivi, cataplasme) impregnate sau acoperite cu substante farmaceutice sau conditionate pentru vinzarea cu amanuntul in scopuri medicale, chirurgicale, stomatologice sau veterinare:	697.63	583.57	-16.34	13.55
3004	Medicamente (cu exceptia produselor de la pozitiile 3002, 3005 sau 3006) constituite din produse amestecate sau neamestecate, preparate in scopuri terapeutice sau profilactice, prezentate sub forma de doze (inclusiv cele care se administreaza transdermic) sau conditionate pentru vinzarea cu amanuntul:	241.88	272.92	+12.83	6.34
1604	Preparate si conserve din peste; caviar si inlocuitorii acestuia preparati din icre de peste:	240.58	213.55	-11.23	4.96
0306	Crustacee, atit decorticate, cit si nedecorticate, vii, proaspete, refrigerate, congelate, uscate, sarate sau in saramura; crustacee afumate, atit decorticate, cit si nedecorticate, atit fierte, cit si nefierte inainte sau in timpul afumarii; crustacee nedecorticate, fierte in apa sau in aburi, chiar refrigerate, congelate, uscate, sarate sau in saramura; faina, pudra si aglomerate sub forma de pelete de crustacee, adecvate pentru consumul uman:	194.85	205.28	+5.35	4.76
3208	Lacuri si vopsele (inclusiv emailuri) pe baza de polimeri sintetici sau de polimeri naturali modificati, dispersati sau dizolvati intr0un mediu neapos; solutii definite la nota 4 a capitolului:	156.20	191.23	+22.42	4.44
3304	Produse de infrumusetare sau de machiaj si preparate pentru intretinerea	168.42	145.90	-13.37	3.38

	sau ingrijirea pielii (altele decit medicamentele), inclusiv preparate de protectie impotriva soarelui si preparate pentru bronzare; preparate pentru manichiura sau pedichiura:				
3808	Insecticide, rodenticide, fungicide, erbicide, inhibitori de germinare si regulatori de crestere pentru plante, dezinfectanti si produse similare, prezentate in forme sau ambalaje pentru vinzarea cu amanuntul sau ca preparate sau ca articole (de exemplu, panglici, mese si luminari cu sulf si hirtie speciala contra mustelor):	10.36	133.50	+12,8 ori	3.10
4015	Imbracaminte si accesorii de imbracaminte (inclusiv manusi, mitene si manusi cu un deget), din cauciuc vulcanizat, nedurificat, pentru orice utilizare:	28.85	119.42	+4,13 ori	2.77
8517	Aparate telefonice pentru beneficiari, inclusiv telefoanele pentru reseaua de telefonie mobila si pentru alte retele fara fir; alte aparate pentru transmisia sau receptia vocii, a imaginii sau a altor date, inclusiv aparatele pentru comunicatie, in retele cu sau fara fir (cum ar fi o retea locala sau o retea de mare suprafata), altele decit aparatele de transmisie sau receptie de la pozitiile 8443, 8525, 8527 sau 8528:	31.64	113.91	+3,6 ori	2.64

Notă informativă privind asistența externă oferită de Republica Estonia

1. Informație generală

Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Estoniei este responsabil de planificarea strategică, implementarea și coordonarea activităților diferitor participanți în cooperarea pentru dezvoltare din Estonia.

Alte ministere sunt responsabile în special de planificarea, implementarea și evaluarea proiectelor de cooperare pentru dezvoltare în domeniul lor de competență și pentru crearea unei relații directe cu instituțiile corespunzătoare din țările în curs de dezvoltare. Estonia îndeplinește responsabilitățile în ceea ce privește Republica Moldova prin intermediul Ambasadei Estoniei la Kiev.

Începând cu anul 2000 contribuția Estoniei în diferite proiecte s-a majorat de zece ori. Pe lângă cooperarea cu Ministerul de Externe, o cooperare reușită cu Moldova a avut loc și prin alte ministere și instituții din Estonia (Ministerul Afacerilor Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Agriculturii, Ministerul Mediului, Ministrul Educației și Cercetării, Oficiul Național de Audit, Academia de Științe de Securitate și Serviciul Grăniceri).

2. Asistența oferită

Începând cu anul 2006 Republica Moldova este un partener prioritar pentru cooperarea pentru dezvoltare a Estoniei. Sprijinul se concentrează pe dezvoltarea rurală, reforme sectoriale în educație și bună guvernare, în special în regiunile Călărași, Nisporeni, Ștefan Voda, Glodeni, Strășeni și Cimișlia. Ministerele din Estonia cooperează cu omologii săi moldoveni din domeniile educației, protecția mediului și a datelor. În fiecare an, studenții și funcționarii publici moldoveni beneficiază de burse pentru studii în universități estone de top sau la Școala de diplomatie a Estoniei. Până în prezent, Estonia a contribuit cu peste 8 milioane EUR pentru sprijinirea dezvoltării Moldovei.

3. Cadrul juridic de cooperare:

1. Protocolul de cooperare între Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Estone și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova (în vigoare din 3 aprilie 1996).

2. Hotărârea Guvernului Republicii Estone cu privire la “Condițiile și procedurile de acordare a asistenței pentru dezvoltare și umanitare” (în vigoare din 15 februarie 2010).

4. Documente strategice de programare

Strategia de țară privind dezvoltarea cooperării dintre Republica Moldova și Estonia pentru 2016-2018 (extinsă pînă în anul 2020)¹

În baza priorităților de dezvoltare ale Moldovei, Estonia acordă asistență în următoarele domenii prioritare:

1. Dezvoltarea democrației și consolidarea bunei practici de guvernare:

¹ <https://vm.ee/en/activities-objectives/development-cooperation-and-humanitarian-aid>

- Activitățile care promovează punerea în aplicare a Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, inclusiv consolidarea capacității administrative și consolidarea instituțiilor prin e-guvernare și introducerea tehnologiilor de informare și comunicare (TIC) în administrația publică;
- Implicarea societății civile în guvernare și conturarea reformelor, îmbunătățirea democrației participative;
- Combaterea corupției.

2. Sprijinirea domeniului sănătății:

- Sprijinirea reformelor sistemului de sănătate, inclusiv îmbunătățirea disponibilității asistenței medicale;
- Introducerea e-soluții și TIC pentru îmbunătățirea calității asistenței medicale;
- Sprijinirea cooperării educaționale în domeniul asistenței medicale.

3. Sprijinirea dezvoltării zonelor rurale:

- Sprijinirea dezvoltării zonelor rurale prin sporirea capacității administrațiilor locale și promovarea politicii comunitare;
- Sprijinirea întreprinderilor mici, inclusiv a start-up-urilor.